

G-20, KÜRESEL SORUNLARI ÇÖZECEK BİR AKTÖR MÜDÜR?

Neşe Yıldız¹

ÖZET

1999 yılında kurulan G-20, günümüzde uluslararası arenada faaliyet gösteren en önemli oluşumlardan biri olarak değerlendirilmektedir.

G-20'yi temel aktör olarak öne çıkaran en önemli nedenler, küresel ekonomideki ve ticaretteki rolü, nüfusunun büyüklüğü ve coğrafi olarak bütün kıtalardan ülkeleri aynı çatı altında toplamasıdır. G-20 ile gelişmiş ekonomiler ve yükselen piyasa ekonomileri küresel sorunların çözümünde aynı müzakere masasının etrafında yer almaktadır.

Kuruluş yıllarında ekonomik ve finansal konular etrafında üye ülkelerin Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları ile yılda bir kez gerçekleştirilen toplantılar, küresel krizin büyüklüğü nedeniyle 2008 yılından itibaren liderler düzeyinde yıllık olarak düzenlenmiştir. Hatta krizin yoğun olarak hissedildiği dönemlerde yılda iki kez toplanmıştır.

Küresel sorunlara çözüm bulmak için oluşturulan G-20, zaman zaman üye ülkeler arasında güç gösterisine de neden olmaktadır. Bu yaklaşım ise sorunların çözümüne ortak bakış açısının geliştirilmesini güçleştirmektedir.

G-20 Liderler Zirvesinin ilk dönemlerinde gündeme getirilen konulara ilişkin çözüm önerileri yüzeysel boyutta kalırken, günümüzde gündem başlıklarına ilişkin daha ayrıntılı analizlerin yapıldığı, stratejilerin ve eylem planlarının geliştirildiği ve geleceğe dönük olarak hedeflerin somutlaştırıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: G-20, Liderler Zirvesi Deklarasyonları, Küresel Sorunlar, Türkiye G-20 Dönem Başkanlığı.

---

¹ Yrd. Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Uluslararası İşletmecilik Bölümü Öğretim Üyesi (yildiz-nese@hotmail.com)

IS THE G-20 AN ACTOR TO SOLVE THE GLOBAL PROBLEMS?

Neşe Yıldız

ABSTRACT

The G-20 which was established in 1999 is now regarded as an initiative which is operating in the international arena.

The most significant reasons which are highlighted to make G-20 as a preeminent actor are its role in the global economy and trade, the size of its population, and bringing countries together from different continents under the same roof. Thus, advanced countries and emerging market economies come together around the same discussion table to solve the global problems.

Meetings were held each year in the forming years with the Finance Ministers and Central Bank Governors within the context of the economy and fiscal subjects have being organized at Leader's level due to the huge dimensions of the global economic crises since 2008. The leaders have gathered two times during the times crises deepened.

G-20 which was formed to deal with the global issues gives rise to show of strength at times among member countries too. This situation makes things complicated to develop shared views.

While solution proposals against the problems on the agenda were superficial in the first years of Leaders Summit, it is seen today that more detailed analysis are done, strategies and action plans are developed and goals for future are more concretized.

Key Words: G-20, Leaders Summit Declarations, Global Issues, Turkish G-20 Presidency.

GİRİŞ

Oluşumundan itibaren 16 yılı geride bırakan G-20, günümüzde en önemli uluslararası platformlardan ve aktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır.

G-20 üye ülkelerin dünya ekonomisindeki önemi, temsil ettiği nüfusun büyüklüğü, bütün kıtaları, ırkları ve dinleri temsil eden üyelerden oluşan yapısı ve işleyişinde yönetişime verdiği değer ve bünyesinde ele aldığı konular ve tartışmalar bakımından önemli roller üstlenmektedir.

Kurulduğu yıllarda sadece Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarıyla toplanan G-20, küresel krizin ortaya çıkmasıyla Liderler düzeyinde toplanmaya başlanmıştır.

G-20, bünyesinde, hükümet dışı kuruluşlara yer veren yapısı, uluslararası kuruluşlarla yaptığı işbirliği çalışmaları ve toplantılarına davet ettiği misafir ülkelerin katkılarıyla uluslararası arenada önemli roller üstlenmektedir.

Bu çalışma, adını son yıllarda daha fazla duyuran G-20'yi daha yakından tanıyarak, gelecekteki rolü ve etkinliğini ortaya koymak amacını taşımaktadır. Bu çerçevede, çalışmada, G-20'nin doğuşu, amaçları, yapısı, işleyişi, konumu ve Türkiye'nin Dönem Başkanlığındaki rolü ve katkısı ile ilgili bir değerlendirme yapılarak, özellikle almış olduğu Zirve kararları mercek altına alınacak ve küresel sorunları çözme kapasitesi analiz edilecektir.

G-8'DEN G-20'YE

Bretton Woods sisteminde 1970'li yılların başında yaşanan para krizi ve dünya ekonomisinde meydana gelen petrol krizleri, 1975 yılında dünyanın önde gelen sanayileşmiş ekonomilerinin bir araya geldikleri bir platformun oluşumuna zemin hazırlamıştır. Başlangıçta Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya, Japonya ve ABD'nin katılımıyla oluşan G-6, takip eden yıl 1976'da Kanada'nın katılımıyla G-7 olarak anılmıştır. Sovyet Blok'unun çökmesinin ardından Rusya da 1998 yılında platforma dahil edilmiş ve oluşum, faaliyetlerini G-8 olarak sürdürmüştür. Rusya'nın Kırım'ı işgali sonrasında 2014 yılında Rusya'nın üyeliği askıya alınmış ve G-8 fiilen G-7 olarak toplanmaya devam etmektedir. G-7 toplantıları ise her yıl bir üye ülkede gayri resmi bir platform olarak gerçekleşmektedir.

G-20, 26 Eylül 1999'da Asya Finans krizi sonrasında toplanan G-8 (Group 8) (Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Birleşik Krallık, ABD,

Rusya Federasyonu) Maliye Bakanları toplantısında alınan kararlar resmen kurulmuştur.

1994'teki Meksika Peso Krizi, 1997'deki Asya Krizi ve 1998'deki Rusya Krizi, G-20'nin oluşumuna zemin hazırlayan etkenler olmuştur. G-20'nin kuruluşuyla, uluslararası sistemde rolü gittikçe artan "yükselmekte olan piyasa ekonomileri"nin küresel ekonomik yönetimde daha fazla temsil edilmesi, küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alış veriş ortamı sağlanması mümkün hale gelmiştir (www.ekonomi.gov.tr).

G-20 platformuna, 19 ülke ve Avrupa Birliği üyedir. G-20 Platformu, ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır. Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası (WB), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC), Ekonomik İşbirliği, Kalkınma Teşkilatı (OECD), OECD Sendikal Danışma Komitesi (TUAC), Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) ve Finansal İstikrar Kurulu (FSB) da toplantılara üst düzeyde temsil edilerek katılmaktadır.

G-20'nin başlangıç döneminde yılda bir kere Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının bir araya gelerek küresel ekonomik işbirliği konusunda görüşmeleri öngörülmüştür. Bu kapsamda Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları bir araya gelerek ilk kez 15- 16 Aralık 1999'da Berlin'de toplanmıştır.

G-20 VE DÜNYADAKİ TEMSİL DURUMU

G-8 ülkeleri G-20 oluşumuna karar vermekle beraber coğrafi açıdan daha dengeli bir temsiliyet sağlanmış, her kıtadan en azından bir ülkenin dahi olsa platformda yer almıştır. Böylece, gelişmiş ekonomiler ile yükselmekte olan ekonomilerin aynı ortamda bir araya gelmesi sağlanmıştır. Aşağıdaki Tablo-I bu durumu net bir biçimde ortaya koymaktadır.

Tablo I: Kuruluşundan Günümüze G-20 Ülkelerinde Nüfus, GSYİH ve Dış Ticaret Göstergeleri

G-20 Ülkeleri	Nüfus (2000 Yılı Milyon-Kişi)	Nüfus (2014 Yılı Milyon-Kişi)	GSYİH (1999 Cari Fiyatlarla, Milyar Dolar)	GSYİH (2014-Cari Fiyatlarla, Milyar Dolar)	Mal İhracatı -1999- Milyar Dolar	Mal İhracatı -2013- Milyar Dolar	Mal İthalatı-1999- Milyar Dolar	Mal İthalatı -2013- Milyar Dolar
ABD	284,86	318,9	9.337,9	17.420	686,27	1 580	1.031,79	2.329
Almanya	82,31	80,89	2.120,7	3.853	537,37	1 453	468,59	1.189
Arjantin	36,90	41,8	276,2	540,2	23,31	85,6	24,10	71,3
Avust-ralya	19,14	23,49	401,6	1.454	56,10	253	-65,86	242
Birleşik Krallık	58,87	64,51	1.466,8	2.942	268,88	542	315,90	655
Brezilya	174,16	202,0	568,1	2.346	48,01	242	49,27	250
Çin	1269,96	1.364	1.065,3	10.360	194,72	2.209	158,73	1.950
Ende-nozya	211,69	252,8	129,3	888,5	51,24	183	30,60	187
Fransa	59,19	66,20	1.455,9	2.829	299,88	580	282,28	681
Güney Kore	46,78	50,42	440,2	1.410	145,38	560	116,91	516
Güney Afrika	43,7	52,8	132,96*	349,8	31,95*	96	27,25*	126
Hindistan	1.046,24	1.267	449,8	2.067	36,88	313	45,56	466
İtalya	57,69	61,34	1.200,8	2.144	235,86	518	212,42	477
Japonya	127,03	127,1	4.403,7	4.601	403,69	715	280,37	833
Kanada	30,69	35,54	636,6	1.787	248,49	458	220,20	474
Meksika	99,73	123,8	480,6	1.283	136,36	380	141,98	391
Rusya	147,42	143,8	195,9	1.861	75,55	523	39,54	343
Türkiye	67,42	75,84	187,5	799,5	28,84	152	39,02	252
Suudi Arabistan	20,81	29,37	163,1	746,2	50,69	376	25,68	168
AB	471,07**	508,3	9.061,4	18.460	2.289,23***	6.076	2.245,67**	6.004
DÜNYA	6.071,71	7.208,	30.907,7	77.870	5.711,00	18 300	5.920,00	18.890

*: 2000 yılı verileri, **: AB-25 verileri, ***AB-27 verileri

Kaynak: World Trade Organization, World Trade Report 2014 Trade and Development: Recent Trends and the Role of the WTO, s.33-35. Erişimhttps://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/world_trade_report14_e.pdf

- <http://data.worldbank.org/country/turkey>

-T.C. Kalkınma Bakanlığı, Uluslararası Ekonomik Göstergeler, Ocak 2015 Erişim: <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Uluslar%20Aras%20Ekonomik%20Gsterge-ler/Attachments/10/Uluslararası%20Ekonomik%20G%20C3%B6sterge-ler%202014.pdf>

-DPT, Uluslararası Ekonomik Göstergeler, 2007. Erişim: <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/content.aspx?List=f4f32e7e-ee0a-4269-901f-e033afa30dc0&ID=5&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Ekalkinma%2Egov%2Etr%2FPages%2FuluslararasıEkonomikGostergeler%2Easpx&ContentTypeld=0x0100A99589A883248F4ABF60CE125A7698F3>.

Tablo I, G-20'nin dünya nüfusunun önemli bir kısmını temsil ettiğini ortaya koymaktadır. G-8 ile dünya nüfusunun % 13'ü temsil edilirken, G-20 ile beraber dünya nüfusunun üçte ikisinin temsil edildiği gözlenmektedir. G-20'nin işleyiş sürecinde platforma davet edilen ülkeler de dikkate alındığında dünya nüfusu katılım oranı daha da yükselmektedir.

Küresel ekonominin büyük çoğunluğu G-20 içerisinde yer almaktadır. G-20 GSMH'nin % 85'ini, küresel ticaretin ise % 75'inden fazlasını oluşturan dünyanın en büyük gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerinden oluşmaktadır. G-20 nüfusu sadece dünyanın zengin ülkelerinin önemli bir kısmından oluşmamakta, aynı zamanda dünyadaki yoksul nüfusun yarısından fazlasını da bünyesinde barındırmaktadır (<https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/0180-Policy-Note-Red-21st-Century-for-web-11.pdf>).

Tablo I'den açıkça görüldüğü üzere G-20 üyelerinin ekonomik yapısında birtakım değişimler ortaya çıkmaktadır. Gözlemlenen en belirgin özellik yükselmekte olan ekonomilerin (emerging markets) ileri sanayileşmiş ülkelerden çoğu zaman daha hızlı büyümesidir. G-20 içerisindeki ekonomik denge, yükselen piyasa ekonomileri lehine hızla değişmektedir. Özellikle Çin ekonomisinin çok hızlı büyüdüğü, G-20'nin kurulduğu yıllarda GSYİH bakımından ve dış ticaret göstergeleri bakımından birçok ülkeden geri noktada olduğu, ancak günümüzde dünyanın 2. büyük ekonomisi ve en büyük ihracatçısı olduğu görülüyor.

G-20'NİN AMAÇLARI

G-20, uluslararası ekonomik ve finansal gündemin en önemli yönlerine ilişkin uluslararası işbirliği için öncelikli bir kanal olma ve küresel sorunlara çözüm bulma özelliği sunmaktadır. Bu şekilde dünyanın en gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomileri bir araya gelmektedir.

G-20 kanalıyla, küresel ekonomide etkinliği artan ve yükselmekte olan piyasa ekonomilerinin küresel ekonomik yönetimde daha fazla temsil edilmesi, küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alışverişi ortamının sağlanması amaçlanmıştır. Gelişme yolundaki ülkelerin temsil edildiği böyle bir forum kanalıyla,

küresel ekonomik kararların geniş katılımı alınması mümkün olmaktadır. Bu ülkelerin, önemli kararlar alınırken görüşlerinin alınmadığı yolundaki eleştirilerin de önüne de geçilmiştir (Tarım, 2011: 85).

G-20'nin ilk Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Guvernerleri toplantısında G-20'nin amaçları "Bretton Woods kurumsal sistemi çerçevesinde informal diyalog için yeni bir mekanizma oluşturmak; önemli ekonomiler arasında, sistematik olarak temel ekonomik ve mali politikalara dair müzakereler geliştirmek ile herkesin yararlanacağı, sürekli ve sürdürülebilir bir biçimde dünya ekonomisinin büyümesi için işbirliğini artırmak" şeklinde ifade edilmiştir (Meeting of G-20 Finance Ministers and Central Bank Governors Berlin, 1999 Communiqué). Görüldüğü gibi G-20'nin amacı ekonomik odaklı olmak üzere küresel sorunlara çözüm aramaktır.

G-20 YAPISI

G-20'nin daimi bir sekreteryası bulunmamaktadır. G-20 faaliyetlerini, dönüşümlü başkanlık sistemiyle gerçekleştirmektedir. Başkanlık görevini üstlenen ülke, Grup çalışmalarının organizasyonu ve toplantıların yönetilmesi için geçici Sekreteryaya ya da görev gücü oluşturmaktadır. Başkanlık, bir önceki yılın, içinde bulunulan yılın ve bir sonraki yılın dönem başkanlarının oluşturduğu bir "troyka" tarafından yürütülmektedir. G-20 yönetiminde sürekliliğin ve istikrarın sağlanması için "Troyka Sistemi" Cannes Zirvesinde kurulmuştur (www.ekonomi.gov.tr).

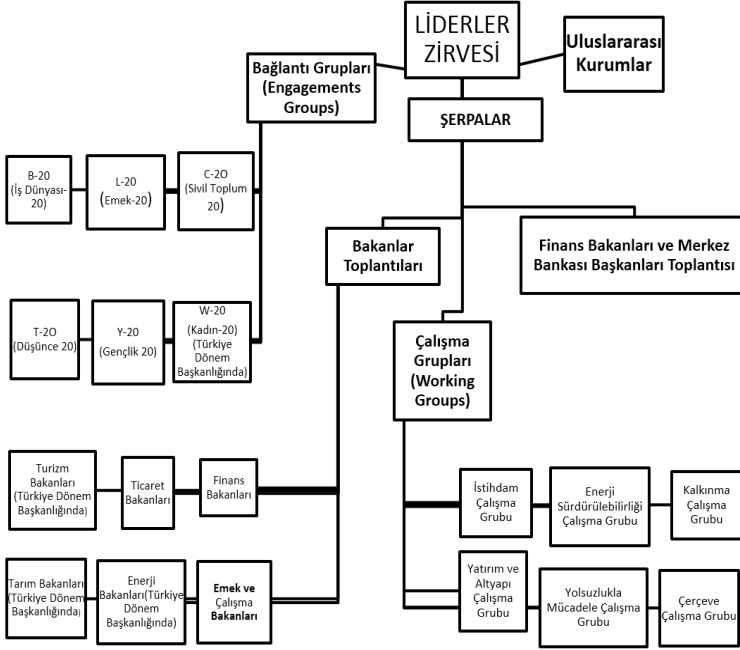
G-20 bünyesindeki önemli mekanizmalardan birini Şerpalar oluşturmaktadırlar. Şerpa, devlet ya da hükümet başkanlarının G-20'deki temsilcileridir. G-20'ye üye bütün devletlerin Şerpa'ları G-20 sürecinde Liderleri ve ülkelelerini temsil etmektedirler. Şerpalar, hükümetleri adına G-20 gündemini belirler, Liderler Zirvesi için hazırlıkları yürütürler.

G-20 gündemi, G-20 dönem başkanlığını yürüten ülke tarafından belirlenmektedir. G-20 içerisinde, küresel ekonomideki mevcut sorunların yanısıra Dönem Başkanı ülkenin tartışmaya açacağı yeni konular gündemi oluşturmaktadır. Tartışılan konuların ve Zirvede alınan kararların bir sonraki Dönem Başkanlığı için gündem oluşturma ve faaliyet belirleme açısından rehberlik boyutu bulunmaktadır.

G-20 bünyesinde çalışmaların daha etkin bir biçimde yürütülmesi için Çalışma Grupları oluşturulmuştur. Bu bağlamda, çerçeve çalışma grubu, kalkınma çalışma grubu, yatırım ve altyapı çalışma grubu, istihdam çalışma

grubu, yolsuzlukla mücadele çalışma grubu ve enerji sürdürülebilirliği çalışma grubu adı altında altı tane çalışma grubu yer almaktadır.

Tablo-II: G-20 Kurumsal Yapısı

Tablo II, G-20 bünyesindeki oluşumlara yer vermektedir. Bu yapıda hiyerarşik olarak, Liderler Zirvesi, Şerpalar, Bakanlar Toplantıları ve Çalışma Grupları yer almaktadır. Hiyerarşik yapıda Bağlantı Grupları ve Uluslararası Kurumlar Liderler Zirvesine etki eden gruplar olarak sayabiliriz.

MİSAFİR ÜLKELER

Her yıl G-20 Başkanlığını yürüten ülke, G-20 gündemine katkıda bulunması için, üye ülkelerin dışında uygun gördüğü birkaç ülkeyi toplantıya davet etmektedir. Bu şekilde G-20 gündemi sadece üyelerle sınırlı kalmamakta, daha geniş boyutta uluslararası alana taşınmaktadır. Misafir ülkeler ve üye olmayan diğer ülkeler, sorunların çözümünde kendi bakış açılarını G-20 masasına

taşıyabilmekte, böylece G-20 sürecine her bölgenin daha aktif ve yaygın katılımı mümkün olabilmektedir.

G-20 toplantılarına üye ülkelerin dışında katılan ülkelerin durumu: her yıl sürekli davetli olarak İspanya, ASEAN'ın dönem başkanı olan ülke, iki Afrika ülkesi (Afrika Birliği başkanı olan ülke ve Afrika Kalkınması için Yeni Ortaklık (NEPAD) adına bir temsilci) ile G-20 dönem başkanı ülkenin davet ettiği çoğu zaman kendi bölgesindeki bir ülke ya da ülkeler misafir üyenin katılımı şeklindedir.

2008 yılındaki ilk liderler zirvesinden itibaren, G-20 toplantılarına misafir ülkeler olarak, Benin, Brunei, Şili, Kamboçya, Şili, Kolombiya, Ekvator Ginesi, Etiyopya, Kazakistan, Malavi, Hollanda, İspanya, İsviçre, Tayland, Birleşik Arap Emirlikleri, Vietnam, Moritanya, Senegal, Miyanmar ve Yeni Zelanda katılmıştır. Bu yıl Türkiye'de gerçekleştirilecek olan zirveye ise Zimbabve, Malezya, Senegal, Azerbaycan, İspanya ve Singapur davet edilmiştir (<https://g20.org/about-g20/g20-members/g20-world/>).

BAĞLANTI GRUPLARI (ENGAGEMENTS GROUPS)

G-20 aynı zamanda hükümet dışı girişimlerle de etkileşim halinde bulunmaktadır. Bağlantı grupları, İş Dünyası- Business (B20), Emek-Labour (L20), Sivil Toplum- Civil Society (C20), Düşünce - Think (T20), Gençlik- Youth (Y20) ve Kadın- Woman (W20)'dan oluşmaktadır.

İş dünyasının temsilcileri ve emek kesimi ilk olarak 2008 yılından itibaren, gençlik kesiminin temsilcileri 2010 yılından itibaren, sivil toplum temsilcileri 2012 yılından itibaren, G-20 sürecine dahil edilmeye başlanmıştır. B-20, L-20, T-20, C-20, ve Y-20'nin resmen kurulduğu yıllar sırasıyla, 2010, 2011, 2012, 2013 ve 2014 şeklindedir (<https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Policy-Note-Working-with-Partners.pdf>). 2015 Türkiye Dönem Başkanlığında ise Kadın- Woman (W20) bağlantı grubu da oluşturulmuştur.

2010'daki kuruluşundan itibaren B-20 tarafından G-20 liderlerine 400'den fazla politika önerisinde bulunulmuştur. B-20 içerisinde ticaret, altyapı ve yatırım, finansal büyüme, istihdam, yolsuzlukla mücadele ile KOBİ'ler ve girişimcilik konularında görev gücü yer almaktadır (<http://b20turkey.org/the-b20/about-the-b20/>).

G-20 sürecine ITUC ve TUAC ile katılmaya başlayan emek kesimi, 2011 yılından itibaren L-20 olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. L-20'nin G-20 sürecindeki öncelikleri:

-Kaliteli işler meydana getirmek için yatırımların artırılması, kaliteli çıkarlık eğitiminin sağlanması ve işgücünün becerilerin artırılması, asgari ücret,

işçi hakları ve sosyal koruma temelinde işin kayıt altına alınması, sürdürülebilir, yeşil ve kapsayıcı büyümenin sağlanması, finansal sektörün yeniden düzenlenmesi ve G-20'nin geçmişteki ve gelecekteki taahhütlerinin uygulanma alanında takip edilmesi şeklinde özetlenebilir (http://www.ituc-csi.org/l20?debut_mm_548=5&lang=en#pagination_mm_548).

C-20 ise eşitsizliklerle mücadele etmek ve sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi desteklemek amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda C-20'nin dört önceliği bulunmaktadır. Bunlar: yolsuzlukla mücadele ve vergi konularını içerecek şekilde yönetim; temel sosyal hizmetlere erişim ve Kobiler dahil istihdam konularına yer veren kapsayıcı büyüme; kadının sosyal korumaya erişimi ve KOBİ'ler dahil kadının istihdamı konularını içeren cinsiyet eşitliği ve yenilenebilir enerji ve enerjiye erişime odaklı sürdürülebilirlik şeklindedir (<http://c20turkey.org/page/dynamic/22>).

T-20 (Düşünce) ise diğer bağlantı gruplarından daha farklı bir yapıda bulunmaktadır. T-20'nin, G-20'nin veri bankası olma misyonu bulunmaktadır. T-20 kamu sektörü ile akademik camia arasında işbirliğini güçlendirmeyi hedefleyen bir oluşumdur. G-20'nin somut ve sürdürülebilir politika önerilerinin gerçekleşmesi için fikirler üretmekte ve derinlemesine analizler gerçekleştirmektedir. T-20'nin sonuçları, çalışma grupları, bakanlar toplantısı ve liderler zirvesine alternatif bakış açıları sunulmaktadır (<http://www.t20turkey.org/eng/pages/t20studies.html>).

Y-20 (Gençlik 20) ise Y20'nin stratejik gündemini oluşturmakta ve gençliğin küresel bağlantılarını ve hareketliliğini artırmayı amaçlamaktadır. Gençlerin eğitimi, herkes için eğitimin sağlanması genç eğitiminde yenilikçi reformların uygulanmasını ve takip edilmesi Y-20'nin ilgi alanları arasında bulunmaktadır (<http://www.y20turkey.org/objectives/>).

Bağlantı Gruplarının işleyişi, G-20 platformuna paralel olarak yürütülmektedir. Bu kapsamda, G-20'ye ev sahipliği yapan ülke, bağlantı gruplarının liderliğini üstlenmektedir. Bağlantı Grupları kendi bünyesinde yıl boyunca çok sayıda toplantılar gerçekleştirmekte, G-20 Liderler zirvesinin gündemine ve sonuçlarına katkı sağlayacak ve etki edecek girişimlerde bulunmaya çalışmaktadırlar.

Bağlantı Gruplarının, G-20 bünyesinde faaliyetleri oldukça önemlidir. Böylece hükümet dışı oluşumlar da G-20 platformunda temsil edilmekte, sorunlarını tartışmakta, taleplerini, beklentilerini ve önerilerini ifade etme fırsatı elde etmektedir. Son yıllarda Bağlantı Grupları arasında da çapraz toplantılar düzenlenmekte, böylece farklı kurumlar arasında diyalog kanalları güçlenmekte ve bu gruplar daha etkin hale gelmektedir.

ULUSLARARASI ORGANİZASYONLARLA İLİŞKİLER

G-20 kuruluşundan itibaren bazı uluslararası organizasyonlarla da temas halinde bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler (UN), Dünya Bankası (WB), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC), OECD Sendikal Danışma Komitesi (TUAC) ve Finansal İstikrar Kurulu (FSB) gibi çok sayıda kurum ve kuruluşla görüş alışverişinde bulunmakta, bu kurumların ve konuyla ilgili diğer kurumların temsilcileri G-20 toplantılarına davet edilmektedirler.

Aşağıdaki Tablo-III'de kuruluşundan itibaren G-20 Zirvelerine Katılan Uluslararası kurum ve kuruluşlar yer almaktadır.

Tablo-III: G-20 Toplantılarına Katılan Organizasyonlar

G-20 Toplantılarına Katılan Uluslararası Organizasyonlar	<ul style="list-style-type: none"> • Güneydoğu Asya Ülkeler Birliği (ASEAN) • Afrika Birliği • Afrika'nın Kalkınması İçin Yeni Ortaklık (NEPAD) • Uluslararası Para Fonu (IMF)- <i>Daimi Katılımcı</i> • Dünya Bankası (WB)- <i>Daimi Katılımcı</i> • Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) • Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)- <i>Daimi Katılımcı</i> • Finansal İstikrar Kurulu (FSB)- <i>Daimi Katılımcı</i> • Dünya Ticaret Örgütü (WTO) • Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) • OECD Sendika Danışma Komitesi (TUAC) • Birleşmiş Milletler • Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) • Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) • Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO) • Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) • Uluslararası Ödeme Bankası (BIS) • Dünya Yatırım Ajansları Birliği (WAIPA) • Küresel Sigorta Birlikleri Federasyonu (GFIA) • Petrol İhraç Eden Ülkeler Birliği (OPEC)
--	--

IMF, Dünya Bankası, OECD ve Finansal İstikrar Kurulu G-20 sürecine başından itibaren dahil olmuş, süreçle uluslararası kurumların katılımı artmış ve G-20 gündeminde ele alınan konulara göre farklı kuruluşlar G-20 platformunda çalışmalarında bulunmuştur.

Uluslararası Kurumların G-20 sürecine katkısı Cannes Zirvesiyle beraber artmıştır. Cannes Zirvesinin ardından yayınlanan Deklarasyonda, uluslararası kurumların “iş oluşturma (job creation)” alanında rapor hazırlaması çağrısı yer almaktadır. Bu talep üzerine OECD, ILO, IMF ve Dünya Bankası, G-20 ülkelerinde işlerin ve yaşam standartlarının artırılması (Boosting Jobs and Living Standards in G-20 Countries) başlıklı bir çalışma ortaya koyarak G-20 kapsamında katkı vermeye başlamıştır (<http://www.oecd.org/g20/topics/framework-strong-sustainable-balanced-growth/>).

G-20 Platformunda uluslararası finans alanındaki en etkili kuruluşlardan olan IMF ve Dünya Bankası'nın reforme edilmesi konusu, kuruluşundan itibaren G-20 toplantılarında ele alınan temel gündem maddeleri arasında yer almaktadır. Nitekim 2010 yılındaki IMF-WB yıllık toplantılarında bu alanda bazı adımlar atılmıştır.

G-20'nin etkileşim halinde olduğu bir diğer organizasyon ise bizzat G-20'nin inisiyatifiyle, Nisan 2009'de kurulan, Pittsburg zirvesinde sözleşmesi imzalanan Finansal İstikrar Kurulu (FSB)'dir. FSB, finans alanındaki ulusal otoritelerin ve uluslararası standart belirleyici kuruluşların çalışmalarının uluslararası düzeyde eşgüdümünü sağlamayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda bu kuruluşların çalışmalarının gözetimini, denetimini ve diğer alanlardaki finansal sektör politikalarının etkin şekilde uygulanmasını teşvik etmeyi ve geliştirmeyi hedeflemektedir (<http://www.financialstabilityboard.org/about/history/>).

FSB Tüzüğüne göre FSB “üyeleriyle ve özel sektör ve üye olmayan ülke otoriteleri de dâhil olmak üzere diğer paydaşlarla kapsamlı görüş alışverişinde bulunacaktır. Bu süreç, FSB Bölgesel Danışma Grupları ile görüş alışverişinde bulunmayı ve bu gruplarda yer almayan ülkeler ile iletişime geçmeyi de kapsar.” 1 Haziran 2010'daki Toronto Zirvesinde, FSB'den “faaliyetlerini, finansal sistemin küresel niteliğini yansıtması açısından, G-20 üyeleri ile sınırlandırmayarak genişletmesi ve bunu kurumsal hale getirmesi” talep edilmiştir (www.tcmb.gov.tr/).

Bu kapsamda 2011 yılında, FSB üyesi olan ve olmayan ülke otoritelerini bir araya getirmek amacıyla FSB çatısı altında altı adet bölgesel danışma grubu kurulmuştur. FSB, 24 ülkenin finansal istikrardan sorumlu ulusal otoritelerini, uluslararası finansal kuruluşları, sektörel denetim ve düzenleme gruplarını ve merkez bankası uzmanlarından oluşan komitelerini bir araya

getirmektedir. Altı adet bölgesel grubu sayesinde FSB, küresel finansal politika girişimlerini daha kapsayıcı bir şekilde ilerletmeyi hedeflemektedir (www.tcmb.gov.tr/).

G-20 ZİRVE KARARLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

2008 yılı G-20 toplantıları için bir dönüm noktasını oluşturmuştur. 2007 yılında ABD’de baş gösteren ardından tüm dünyaya yayılan ekonomik ve finansal kriz dalgası hem kırılgan ekonomileri hem de en gelişmiş ekonomileri etkilemiştir. Bu süreçte krizle mücadelede uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi için G-20 zirveleri düzenlenmeye başlanmıştır. Bu çerçevede G-20 ilk kez Liderler düzeyinde Kasım 2008’de Washington’da toplanarak yaşanan krizle mücadele edilmesi, küresel büyümenin yeniden sağlanması ve finansal pazarlarda gerekli reformların yapılması için toplanmaya başlamıştır. Bugüne kadar gerçekleştirilen Liderler Zirvesi toplantılarının yeri, tarihi ve içeriği aşağıdaki tabloda kapsamlı olarak yer almaktadır. Söz konusu tablo, bütün zirve bildireleri ve ilgili belgeler incelenerek özgün bir yaklaşımda hazırlanmıştır.

Tablo IV: G-20 Zirve Toplantıları Sonuçları ve Dönem Başkanlığı Sürecindeki Bazı Çalışmalar

Toplantı Yeri ve Tarihi	Zirve Toplantısı Sonrası Yayınlanan Liderler Bildirgesi'nin Adı ve İçeriği	Dönem Başkanlığı Sürecindeki Bazı Önemli Gelişmeler
Washington-ABD 15 Kasım 2008	Finansal Piyasalar ve Dünya Ekonomisine İlişkin Zirve Deklarasyonu <ul style="list-style-type: none"> ◆ Uluslararası işbirliğinin pekiştirilmesi ve küresel ekonominin restore edilmesi, ◆ Mevcut küresel krizin kök sebeplerinin incelenmesi, ◆ Üye ülkelerde şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin güçlendirilmesi, ◆ Finansal piyasaların entegrasyonunun artırılması, ◆ Uluslararası finansal kurumların reformu ve kapasitelerinden tam yararlanması, ◆ Milenyum kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi, ◆ Enerji güvenliği, iklim değişikliği, hukuk kuralları, terörizmle, yoksullukla ve hastalıklarla mücadele konularına dikkat edilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Sao Paulo 2008 Bildirgesi
Londra-Birleşik Krallık	Londra Zirvesi-Liderler Açıklaması <ul style="list-style-type: none"> ◆ Finansal sistemin restorasyonu, güçlendirilmesi ve denetlenmesi, 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Bildirgeleri

2 Nisan 2009	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Güvenin, büyümenin ve yeni işlerin sağlanması, ◆ Küresel finansal kurumların güçlendirilmesi, ◆ IMF kaynaklarının artırılması, ◆ Finansal denetleme ve kuralların güçlendirilmesi, ◆ Korumacılığa karşı direnilmesi, küresel ticaret ve yatırımların artırılması, ◆ Herkes için adil ve sürdürülebilir iyileştirme sağlanması ◆ Milenyum Kalkınma Hedeflerinin desteklenmesi, ◆ Krizde insan boyutunun dikkate alınması, ◆ Kapsayıcı, yeşil ve sürdürülebilir iyileşmenin inşa edilmesi, ◆ Vaatlerin yerine getirilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Birleşik Krallık Mart 2009 • Birleşik Krallık Mart 2009 Bildirgesi (Ek) • Birleşik Krallık Eylül 2009 • Birleşik Krallık Kasım 2009 ❖ Washington Eylem Planının Acil Eylemleri Hakkında İlerleme Raporu
Pittsburg- ABD 24-25 Eylül 2009	<p>Liderler Açıklaması- Pittsburg Zirvesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Güçlü, sürdürülebilir ve dengeli büyüme için bir çerçeve oluşturulması, ◆ Uluslararası finansal düzenleme ve sistemin güçlendirilmesi, ◆ Küresel kurumların modernizasyonu, ◆ IMF'nin görev, misyon ve yönetim reformu, ◆ Çok taraflı kalkınma bankalarının misyon, görev ve yönetim reformu, ◆ Enerji güvenliğinin sağlanması ve iklim değişikliğiyle mücadele edilmesi, ◆ Toplumda en zayıf- yoksul kesimler için desteklerin artırılması, ◆ Milenyum Kalkınma Hedeflerinin desteklenmesi, ◆ Krizden çıkışta iyileşmenin odağına kaliteli işlerin yerleştirilmesi, ◆ Açık bir küresel ekonominin kurulması. 	
Toronto- Kanada 26-27 Haziran 2010	<p>G-20 Toronto Zirve Deklarasyonu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Güçlü, sürdürülebilir ve dengeli büyümenin sağlanması, ◆ Finansal sektör reformu, ◆ Uluslararası finansal kurumların kapasitesinin artırılması ve kalkınma, ◆ Korumacılıkla mücadele edilmesi, ticaretin ve yatırımların artırılması, ◆ Toplumun en zayıf kesimlerinin ihtiyaçlarının giderilmesi ve bu kapsamda Milenyum Kalkınma Hedeflerinin desteklenmesi ◆ Yolsuzlukla mücadele edilmesi, ◆ Enerji güvenliğinin sağlanması. 	
Seul- Güney Kore	<p>Seul Liderler Zirvesi Deklarasyonu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Güçlü, sürdürülebilir ve dengeli büyümenin sağlanması, 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ G-20 Zirve Belgesi ◆ Seul G-20 Zirve Deklarasyonu

<p>11-12 Kasım 2010</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Seul Aksiyon Planının oluşturulması, ◆ Uluslararası finansal kurumların reformu, ◆ IMF'nin modernleştirilmesi ve denetimlerinin güçlendirilmesi, ◆ Çok taraflı Kalkınma Bankalarının güçlendirilmesi, ◆ Küresel finansal güvenliğin sağlanması, ◆ Finansal sektör reformlarının gerçekleştirilmesi, ◆ Krizin kök nedenlerinin sorgulanarak finansal sistemin dönüştürülmesi, ◆ Korumacılıkla mücadele edilmesi, ticaret ve yatırımların artırılması, ◆ Paylaşılmış büyüme için Seul Kalkınma Konsensüsü'nün dikkate alınması, ◆ Finansal içermenin sağlanması, ◆ Enerji (fosil yakıtlar desteği, fosil yakıt fiyat değişikliği) konusuna dikkat edilmesi, ◆ Küresel deniz çevresinin korunması, ◆ İklim değişikliğiyle mücadele edilmesi ve yeşil büyümenin sağlanması, ◆ Yolsuzlukla mücadele edilmesi ◆ İş Zirvesinin kurulması (B-20), ◆ Danışma sürecinin başlatılması (Yapıcı ortaklıklar oluşturulması için uluslararası organizasyonlarla- özellikle Birleşmiş Milletlerle- bölgesel organlarla, sivil toplumla, sendikalarla ve akademik çevrelerle danışma faaliyetlerinin yürütülmesi). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ek 1: Paylaşılmış Büyüme İçin Seul Kalkınma Konsensüsü • Ek 2: Kalkınmaya İlişkin Çok-Yıllı Eylem Planı • Ek 3: Yolsuzlukla Mücadele Eylem Planı-2010 ❖ G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Bildirgeleri <ul style="list-style-type: none"> • Washington Nisan 2010 • Kore Ekim 2010 ❖ G20 üyelerinin Seul Politika Taahhütleri
<p>Cannes- Fransa 3-4 Kasım 2011</p>	<p>Cannes Zirvesi Final Deklarasyonu “Ortak Geleceğin İnşa Edilmesi: Herkesin Yararı İçin Yenilenen Toplu Aksiyon”</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Büyüme ve yeni işler için küresel bir strateji oluşturulması, ◆ İstihdamın ve sosyal korumanın desteklenmesi, ◆ Daha istikrarlı ve güçlü uluslararası para sisteminin inşa edilmesi için; <ul style="list-style-type: none"> • finansal entegrasyondan yararın artırılması, büyüme ve kalkınmayı desteklemek için kırılgan sermaye akışlarına karşı direnç sağlanması, • krizle mücadelede kapasitenin güçlendirilmesi, • IMF gözetiminin güçlendirilmesi. ◆ Finansal sektör reformlarının gerçekleştirilmesi ve derinleştirilmesi için; <ul style="list-style-type: none"> • ihmal edilemeyecek kadar büyük olan finansal kesime dikkat edilmesi, • finansal sektörün düzenlenmesinde ve denetlenmesinde sorunların giderilmesi, • vergi cennetleriyle mücadele edilmesi, 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Yolsuzlukla Mücadele Çalışma Grubu 1. İzleme Raporu ❖ G-20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Bildirgeleri <ul style="list-style-type: none"> • Paris -Şubat 2011 • Washigton Nisan 2011 • Ağustos 2011 • Washigton Eylül 2011 • Paris Ekim 2011 • Meksika Kasım 2011 ❖ Büyüme ve İlave İşler İçin Cannes Eylem Planı

	<ul style="list-style-type: none"> • Mali İstikrar Kurulu (FSB)'nun kapasite kaynaklarının ve yönetişimin güçlendirilmesi. ◆ Gıda fiyatlarındaki istikrarsızlığa dikkat çekilmesi, tarımsal üretimin ve verimliliğin artırılması, ◆ Enerji piyasasının etkinleştirilmesi, ◆ Deniz çevresinin korunması, ◆ Temiz enerji, yeşil büyüme ve sürdürülebilir büyümenin sağlanması, ◆ İklim değişikliğine karşı mücadele edilmesi, ◆ Korumacılıktan kaçınılması ve çok taraflı ticaret sisteminin güçlendirilmesi, ◆ Kalkınma: Küresel Büyüme için yatırımların yapılması (özellikle en az gelişmiş ülkeler lehine.) ◆ Yolsuzlukla mücadelenin yoğunlaştırılması, ◆ Yönetişimin sağlanması 	
Las Cabos Meksika 18-19 Haziran 2012	<p>G-20 Liderler Deklarasyonu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ekonomik istikrarın ve küresel iyileşmenin desteklenmesi, ◆ Kaliteli istihdam ve sosyal korumanın sağlanması, ◆ Açık, öngörülebilir, kurala dayanan, şeffaf çok taraflı ticaret sisteminin kurulması ◆ Uluslararası finansal mimarinin güçlendirilmesi, ◆ Finansal sektörün reformu ve finansal içermenin (tabana yayılma) güçlendirilmesi, ◆ Gıda güvenliğinin artırılması ve emtia fiyatlarındaki dalgalanmalara karşı mücadele edilmesi, ◆ Kalkınma hedefi için zorlukların giderilmesi, ◆ Kapsayıcı yeşil büyüme yoluyla uzun dönemli zenginliğin artırılması, ◆ Yolsuzlukla mücadelenin derinleştirilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Yolsuzlukla Mücadele Eylem Planı 2013-2014 ❖ Las Cabos Büyüme ve İşler Eylem Planı ❖ G20 Üyelerinin Las Cabos Politika Taahhütleri ❖ Las Cabos G-20 Emek ve İstihdam Bakanları Sonuçları ❖ G-20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Bildirgeleri <ul style="list-style-type: none"> • Washington-Nisan 2012 • Meksika Şubat 2012 ❖ Tarım Alanında Üst Düzey Bilim İnsanları Toplantısı Bildirgesi
Saint Petersburg- Rusya Federasyonu 5-6 Eylül 2013	<p>G-20 Liderler Deklarasyonu</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Küresel ekonomi iyileştirilmesi; güçlü, sürdürülebilir ve dengeli büyüme için G-20 çerçevesinin oluşturulması, ◆ Kaliteli işler yoluyla büyümenin sağlanması <ul style="list-style-type: none"> • gençler arasındaki işsizliğin azaltılması, • yoksulluğun azaltılması, • artan sosyal uyum, etkili sosyal koruma, yaşamboyu öğrenmenin desteklenmesi, • toplumun en zayıf kesimlerinin işgücü piyasalarıyla buluşturulması, ◆ Yatırımların finanse edilmesi; <ul style="list-style-type: none"> • KOBİ'lerin desteklenmesi, • verimli kamu-özel sektör işbirliklerinin artırılması, 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Sivil-20'nin G-20 Liderlerine Çağrısı ❖ G-20 Emek ve İstihdam Bakanları Açıklaması ❖ Y-20 Rusya 2013 Delegeleler Deklarasyonu ❖ İstihdam Görev Gücü: G-20 Ülkelerinde İş Yaratma ve Emek Hareketliliği politikaları ❖ G-20 Ülkelerinde Daha Güçlü ve Kapsayıcı Emek Piyasaları İçin Aktivasyon Stratejileri ❖ G-20 Liderleri Yolsuzlukla Mücadele Taahhütleri

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Çok taraflı ticaretin desteklenmesi, <ul style="list-style-type: none"> • Vergide matrah aşındırma ve kar aktarmalarıyla mücadele edilmesi, • vergiden kaçınmayla mücadele edilmesi, • vergi şeffaflığının ve otomatik bilgi değişiminin geliştirilmesi, ◆ Uluslararası finansal sistemin inşa edilmesi, ◆ Finansal düzenlemelerin sağlanması için; <ul style="list-style-type: none"> • güçlü, sürdürülebilir ve dengeli ekonomik büyümeyi destekleyen finansal sistemin kurulması, güçlü finansal kurumların inşa edilmesi ve "batamayacak kadar büyük(too big to fail)" kurumların sonlandırılması, • şeffaflığın artırılması, finansal piyasaların sürekli olarak etkinleştirilmesi, bankacılığın para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele edilmesi. ◆ Finansal tabana yayılmanın, finansal eğitimin ve tüketici korunmasının sağlanması, ◆ Herkes için kalkınmanın sağlanması, ◆ Sürdürülebilir enerji politikasının sağlanması ve küresel emtia piyasalarına dikkat çekilmesi, ◆ İklim değişikliğiyle mücadele edilmesi, ◆ Yolsuzlukla mücadelenin derinleştirilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tarım Alanında Üst Düzey Bilim İnsanları Toplantısı ❖ Maliye Bakanları ile Gümrük Birliği ve Ortak Ekonomik Bölgesi Üye Ülkelerinin Merkez Bankası Başkanlarının Liderler Zirvesi İçin Ortak Açıklaması G-20 ❖ G-20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Bildirgesi <ul style="list-style-type: none"> • Ocak 2013 • Nisan 2013 • Haziran 2013 ❖ Saint Petersburg Eylem Planı ❖ Gıda Fiyatları Hareketliliği ve Tarıma İlişkin Eylem Planı ❖ Yerel Tahvil Piyasasının Gelişimine İlişkin Eylem Planı: G-20 Bakanlar ve Merkez Bankası Başkanlarına Uygulama Raporu ❖ G-20 Yolsuzlukla Mücadele Eylem Planı: Yolsuzlukları Ortaya Çıkarınların Korunması
Brisbane-Avustralya 15-16 Kasım 2014	<p>G-20 Liderler Bildirgesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Büyümenin artırılması ve yeni işler yaratılması için birlikte hareket edilerek, <ul style="list-style-type: none"> • 2018'e kadar 2013 yılıyla karşılaştırıldığında %2.1'lik GSMH artışı, • küresel ekonomide 2 trilyon dolarlık artış, • milyonlarca yeni ve kaliteli işin sağlanması, • küresel ekonomide 2030 yılına kadar gerekli olan 70 trilyon dolarlık yatırım yapılması, • 2025 yılına kadar kadınlarla erkekler arasındaki işgücüne katılım oranlarındaki açığın %25 azaltılması, • 100 milyon kadının işgücü piyasasına katılımı, • Genç işsizliğin azaltılması için, yeteneklere, çıraklık eğitimine, eğitim ve öğretim programlarına yatırım yapılması, 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Brisbane Eylem Planı ❖ 2014 G-20 Finansal İçerme Eylem Planı ❖ G-20 Enerji Etkinliği Eylem Planı ❖ 2015-2016 G-20 Yolsuzlukla Mücadele Eylem Planı ❖ Ebola Hakkında G-20 Liderler Açıklaması ❖ G-20 Büyüme Stratejisi 2014 (<i>Her üye ülke tarafından ayrı ayrı oluşturulmuştur.</i>) ❖ G-20 İstihdam Stratejisi (<i>Her üye ülke tarafından ayrı ayrı oluşturulmuştur.</i>)

	<ul style="list-style-type: none"> • geçlerin istihdamının desteklenmesi ve girişimciliğin desteklenmesi, • Yoksulluğun azaltılması ve kalkınma için özellikle düşük gelirli ve kalkınma yolundaki ülkelere katkılar sunulması. ◆ Daha güçlü ve daha dayanıklı küresel ekonominin inşa edilmesi; • finansal krizlerin tekrarlanmaması için alınan tedbirlerin ve uygulamaların izlenmesi, • uluslararası vergi sisteminin güçlendirilmesi, • vergi matrahının aşındırılması ve kar aktarımı konularında G20-OECD Eylem Planı'nın 2015 'te tamamlanması, • 2017 ye kadar ya da 2018 sonuna kadar vergi bilgi sistemlerinin otomatik değişimi için Ortak Raporlama Standardı'nın gerçekleştirilmesi, • altyapı yatırımlarına özel sektörün ilgisinin çekilmesi, • ticaretin ve rekabetin önündeki engellerin kaldırılması, • Brisban'da 2015-16'da G-20 Yolsuzlukla Mücadele Eylem Planı'nın ortaya konması, • G-20 Şeffaflıktan Yararlanma Hakkı konusunda Yüksek Düzey İlkeler'in ortaya konulması. ◆ Küresel kurumların güçlendirilmesi; • IMF'nin reformu, • korumacılığa karşı direnilmesi, küresel ticaretin kolaylaştırılması, • Enerji alanında işbirliği sağlanması, • Ebola ile mücadelede uluslararası finansal kurumların destek sağlaması. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ G-20 Kalkınma Çalışma Grubu 2014 yılı Yıllık İlerleme Raporu ❖ 2014 Finansal İçerme Eylem Planı ❖ Hesapverebilirlik Raporu Anketi (<i>Her üye adına ayrı rapor şeklinde düzenlenmiştir</i>). ❖ Dış Rüşvet Çerçevesi Öz-Değerlendirmesi (<i>Her üye adına ayrı rapor şeklinde</i>). -Emlak Piyasalarının İyileştirilmesi İçin Aşamalı Rehber (<i>Her üye adına ayrı rapor şeklinde</i>). ❖ Tarım Alanında Üst Düzey Bilim İnsanları Toplantısı Bildirgesi ❖ G-20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Bildirgeleri <ul style="list-style-type: none"> • Cairns Eylül-2014 • Washington, Nisan 2014 • Sydney 22-23 Şubat 2014 ❖ Sonuç Açıklaması: İngiliz Milletler Topluluğu (Commonwealth) ve Fransızca Konuşan Ülkeler (Francophonie) ile G-20 Diyalogu
--	---	--

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/2014-G20-Agenda-Fact-pack_Nov-28_Part-3_02.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Washington_Declaration.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/London_Declaration.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Pittsburgh_Declaration_0.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Toronto_Declaration_eng.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Seoul_Summit_Leaders_Declaration.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Declaration_eng_Cannes.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/G20_Leaders_Declaration_Final_Los_Cabos.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Saint_Petersburg_Declaration_ENG.pdf

https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/brisbane_g20_leaders_summit_communique1.pdf

2008 yılına kadar, G-20 toplantıları Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları düzeyinde gerçekleştirilen G-20 toplantılarının sonuç bildirgelerine, finansal boyutlu içerikler damgasını vurmuştur. Örneğin 2000 yılındaki bildirmede finansal krizlere karşı hassasiyetin azaltılması için, döviz kuru düzenlemeleri, ihtiyatlı borç yönetimi, krizlerin önlenmesi ve giderilmesinde özel sektörün katılımı, uluslararası standartlar ve kodlar başlıklı tedbirlere yer verilmiştir (Meeting of G-20 Finance Ministers and Central Bank Governors Montreal, October 25, 2000 Communique). 2001 yılındaki 11 Eylül saldırıları da, sonraki yıllarda G-20 gündeminde yer bulmuş ve terörün finansmanının önlenmesi için alınması gereken tedbirler üzerine yine finansman içerikli bildirgeler yayınlanmıştır. 2008 yılına geldiği zaman ise küresel krizin bütün ülkeleri kuşatması üzerine G-20 toplantıları Liderler Zirvesine sahne olmuş ve bu süreç günümüzde de bu şekilde yürütülmektedir.

Tablo-IV incelendiği zaman küresel sorunlara ilişkin hemen her konunun zirvede ele alındığı görülmektedir. Liderler zirvesinin ilk dönemlerinde krize karşı alınacak tedbirler üzerinde durulurken, ağırlıklı olarak ekonomik ve mali başlıklara yoğunlaşıldığı gözlenmektedir.

Mali ve ekonomik gündemin yanı sıra, yoksulluğun azaltılması, sosyal düzenlemeler, gıda güvenliği, çevre sorunları, iklim değişikliği, enerji güvenliği, yolsuzlukla mücadele gibi gündem maddelerinin hemen hemen bütün Zirve kararlarında yer verildiği görülmektedir. Ancak bu konular, ilk Zirve yıllarında adeta başlıklar olarak ele alınmış, daha sonra ise ayrıntılandırılmaya başlanmıştır. Bu konular aslında küresel temel sorunları oluşturmaktadır.

Zirve gündemini oluşturan her konu süreç içerisinde daha etkili bir biçimde ele alınmıştır. 2010 Seul Zirvesiyle beraber, Zirve sonuç bildirgesinin yanı sıra eylem planları da geliştirilmeye başlanmış, toplantıya katılan uluslararası kurumlar değerlendirme raporları hazırlamaya başlamıştır. Büyüme ve yeni işler ile yolsuzlukla mücadele alanında başlayan eylem planları süreç içerisinde daha da gelişerek, çalışma gruplarının da katkılarıyla daha ileri boyutlara taşınmıştır (<https://g20.org/resources/past-presidencies/>).

Finansal kesim G-20 sürecine başından itibaren yer alırken, “emek”in aktif katılımı, Meksika’nın dönem başkanlığında 2012 yılından gerçekleşmiştir. Bu yıl Emek ve İstihdam Bakanlarının toplantısı gerçekleşmiş ve sonraki yıllarda emek kesimi, gerek istihdam çalışma grubundaki çalışmalarıyla gerek diğer açıklamalarıyla G-20 sürecinde daha etkin olarak yer almaya başlamıştır.

En son yapılan Brisban Zirvesi en kapsamlı sonuçları üretmiştir. Brisban Zirve’sinde kabul edilen Brisban eylem planı 800’den fazla tedbire yer ver-

miştir. Brisban Zirvesinde, finansal içerme planından, hesapverebilirlik konusunda rapora, enerji etkinliği planından, büyüme stratejisine, Liderlerin Ebola değerlendirmesinden, yolsuzlukla mücadeleye, istihdam planından, gıda güvenliğine kadar pek çok alanda değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca, üye ülkelerle ilgili hesapverebilirlik ve rüşvet konusuyla ilgili olarak anket çalışmaları düzenlenmiş, her ülke büyüme stratejisini ve istihdam planını ortaya koymuştur (<https://g20.org/resources/past-presidencies/>).

Brisban eylem planı, 2018 yılına kadar 2013 yılı bazında %2.1'lik GSMH artışı öngörmektedir. Böylece küresel ekonomide 2 trilyon dolarlık artış, milyonlarca yeni ve kaliteli işin sağlanması hedeflenmektedir. G-20 bünyesinde oluşturulan Küresel Altyapı Girişimi'nin çok-yıllı programlarıyla küresel ekonomide 2030 yılına kadar gerekli olan 70 trilyon dolarlık yatırım yapılması hedeflenmektedir.

Brisban Zirvesinde ayrıca, 2025 yılına kadar kadınlarla erkekler arasındaki işgücüne katılım oranlarındaki açığın %25 azaltılması hedeflenmektedir. Bu hedef, 100 milyon kadının işgücü piyasasına katılımı anlamına gelmektedir. Brisban Zirvesi'nde yine genç işsizliğin azaltılması için, yeteneklere, çıraklık eğitimine, eğitim ve öğretim programlarına yatırım yapılması hedeflenmektedir. Ayrıca geçlerin istihdamının desteklenmesi ve girişimciliğin desteklenmesi hedeflenmektedir. Yoksulluğun azaltılması ve kalkınma hedef için özellikle düşük gelirli ve kalkınma yolundaki ülkelere katkılar sunulması hedeflenmektedir.

Görüldüğü gibi en son düzenlenen G-20 toplantısında oldukça ayrıntılı kararlar alınmış, somut hedefler ortaya konulmuş, hedeflerin gerçekleşmesine yönelik olarak geleceğe dönük zamanlamalara gidilmiştir.

Zirvelerdeki konu başlıklarının çeşitlendirilmesi, ayrıntılı analizlerle güçlendirilmesi, iddialı rakamsal hedefleri ortaya konulması ve eylem planları ile desteklenmesi G-20'nin temel amacı olan ekonomik temelli olmak üzere küresel sorunlara çözüm arayışı platformu olma yolunda ilerlediğini göstermektedir.

Bunun yanında, G-20'nin ortaya çıkışında dünya ekonomisinde bir ülkede ortaya çıkan krizin kısa zamanda diğer ülkeleri kuşatması karşısında ortak çözümler geliştirilmesi arayışı etkili olmuşken, günümüzde G-20 toplantılarının bu misyonunun ötesinde ülkelerin güç gösterisine dönüştüğü gözlenmektedir. Örneğin 2014 yılındaki Brisban Zirvesinde, Rusya'nın Kırım'ı işgali ve sonrasındaki süreç tartışma konusu olmuş, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin toplantıyı erkenden terk etmiştir. Diğer bir ifadeyle G-20, aynı zamanda ülkelerin gücünü, büyüklüğünü ve otoritesini göstermek için kullandığı bir platforma dönüşmesi riski de bulunmaktadır.

TÜRKİYE DÖNEM BAŞKANLIĞINDA G-20

2015 yılı G-20 dönem Başkanlığı Türkiye tarafından yürütülmektedir. Türkiye, dönem başkanlığında, hükümet, iş dünyası, emek kesimi, sivil toplum kuruluşları, gençlik kesimi, düşünce kuruluşları ve yeni oluşturulan kadın platformuyla yoğun etkinlikler düzenlenmektedir.

Türkiye, dönem başkanlığı sürecindeki önceliklerini, içermeye (inclusiveness), uygulama (implementation), and yatırım (investment) şeklinde “3I” ile ifade etmektedir. İçermeye (inclusiveness)’nin hem ulusal hem küresel iki boyutu bulunmaktadır. Ulusal boyutta, büyüme ve refah artışından toplumun tüm kesimlerinin faydalanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda küçük ve orta boy işletmelerin önemi üzerinde durulmakta, kadın istihdamına dikkat çekilmekte ve genç işsizlikle mücadeleye vurgu yapılmaktadır. Uluslararası düzeyde ise, en az gelişmiş ülkelerin sesinin Türkiye başkanlığındaki G-20’de daha fazla yankılanması hedeflenmektedir. Uygulama (implementation), ise Brisban hedeflerinin gerçekleştirilmesi için, finansal düzenleme, uluslararası vergi ve uluslararası finansal mimari alanında icraatların yapılmasını hedeflemektedir. Yatırım (investment) boyutu ise büyümenin itici gücü olarak yatırımlara odaklanmayı, somut ve iddialı stratejilerle üye ülkelerin yatırım açıklarını gidermesini hedeflemektedir (Turkish G20 Presidency-Priorities for 2015).

Türkiye G-20 Dönem Başkanlığını iddialı ve yoğun gündemle sürdürmektedir. Türkiye Dönem Başkanlığında gerçekleştirilen ve gerçekleştirilecek olan yıllık etkinlik takvimi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo V: Türkiye Dönem Başkanlığı Aylık Aktivite Programı

2014 Aralık Ayı Aktiviteleri	2015 Ocak Ayı Aktiviteleri	2015 Şubat Ayı Aktiviteleri
<ul style="list-style-type: none"> • Finans ve Merkez Bankası Başkan Yardımcıları Toplantısı • Şerpa Toplantısı 	<ul style="list-style-type: none"> • Çerçeve Çalışma Grubu Toplantısı • Yatırım ve Altyapı Çalışma Grubu Toplantısı 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalkınma Çalışma Grubu Toplantısı • Petrol Fiyatlarındaki Hareketliliğin Nedenleri, Etkileri ve Politika Sonuçları • Uluslararası Finans Kurumu Konferansı: Türkiye Başkanlığında G-20 Gündemi • Finans ve Merkez Bankası Bakanları Toplantısı • Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı • Merkez Bankası Başkanları Makro-İhtiyatı Politikalar (TCMB) CBRT-BIS Toplantısı

G-20, Küresel Sorunları Çözecek Bir Aktör Müdür?

		<ul style="list-style-type: none"> • Enerji Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu Toplantısı • Kaliteli Çıracılığın Desteklenmesine İlişkin G-20-OECD Konferansı • G-20-OECD Staj Kalitesinin Artırılması Konferansı • İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı
2015 Mart Ayı Aktiviteleri	2015 Nisan Ayı Aktiviteleri	2015 Mayıs Ayı Aktiviteleri
<ul style="list-style-type: none"> • Yolsuzlukla Mücadele Çalışma Grubu Toplantısı • G-20 5. Yıllık Yüksek Düzey Yolsuzlukla Mücadele Konferansı • G-20 Bilgi Açıklığının Giderilmesi Girişimi (Data Gaps Initiative) Bölgesel Konferansı • Çerçeve Çalışma Grubu Toplantısı • G-20 Tarım Bakan Yardımcıları Toplantısı • Şerpa Toplantısı 	<ul style="list-style-type: none"> • G-20 B20 Kapsayıcı İş (Inclusive Business) Atölye Çalışması • Kalkınma Çalışma Grubu Toplantısı • G-20-OECD Ortak Yönetişim Forumu • G-20 ile Karayipler Bölgesi Diyaloğu Açılışı • G-20 ile Yıllık İngiliz Milletler Topluluğu (Commonwealth) ve Fransızca Konuşan Ülkeler (Francophonie) Arasında Diyalog • Piyasa-Temelli Maliye: Ekonomik Büyümenin ve Finansal İstikrarın Yeni Vizyonu • Finans ve Merkez Bankası Başkan Yardımcıları Toplantısı • G-20-IMF İslami Finans Semineri: İslami Finans Potansiyelinin Ortaya Konması ve İstikrarın Desteklenmesi • Doğrudan Yabancı Yatırımlara İlişkin G-20-WAIPA (Dünya Yatırım Ajansları Birliği) Konferansı 	<ul style="list-style-type: none"> • Daha Düşük Petrol Fiyatlarının Asya'ya Yayılma Etkisi • G-20 Tarım Bakanları Toplantısı • G-20 Uluslararası Vergi Sempozyumu • İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı • İslami Finans ve G-20 Gündemi • Yatırım ve Altyapı Çalışma Grubu Toplantısı • Enerji Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu Toplantısı 25-26 Mayıs • Kurumsal Yatırımcılar ve Uzun Dönem Yatırıma İlişkin G20-OECD Yüksek-Düzey Yuvarlak Masa Toplantısı • Çerçeve Çalışma Grubu Toplantısı
2015 Haziran Ayı Aktiviteleri	2015 Temmuz Ayı Aktiviteleri	2015 Ağustos Ayı Aktiviteleri
<ul style="list-style-type: none"> • Finansal İçerme İçin Küresel Ortaklık: Finansal Girişimcilik- Yenilikçi (Inovative) Çözümler • Göç ve Kalkınmaya İlişkin G-20 Küresel Forumu- Küresel Göç Grubu Ortak Aktivitesi • Kalkınma Çalışma Grubu Toplantısı • Uluslararası Para ve Finansal Sistemi- Kısa Dönem 	<ul style="list-style-type: none"> • G-20 Tarım Bakan Yardımcıları Toplantısı • Kalkınma Konusunda Türkiye'nin Özel İlgisinin Öncelikleri • SDGS Uygulamasına Katkı Sağlayıcı Olarak Kapsayıcı İş • G-20 İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı • İklim Finansmanı Çalışma Grubu Toplantısı 	<ul style="list-style-type: none"> • Küresel İslami Finans Konferansı: Yararlar ve Fırsatlar • Gençlik-20 (Y-20) Zirvesi • Yatırım ve Altyapı Çalışma Grubu Toplantısı

<p>Meydan Okumaları, Uzun Dönemli Çözümler</p> <ul style="list-style-type: none"> • G-20 Ticaret Uzmanları Toplantısı • Finans ve Merkez Bankası Deputies Toplantısı • Kamu-Özel Ortaklığı (PPP) Günleri • Şerpa Toplantısı • Yolsuzlukla Mücadele Çalışma Grubu Toplantısı • Gümüş Ekonomisi-Yaşlılık Ekonomisi (Silver Economy) ve Aktif Yaşlanma G-20 Workshopu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sigortacılık ve G-20 Gündemi'ne İlişkin G20-IAT (Türkiye Sigorta Birliği)-GFIA (Küresel Sigorta Birlikleri Federasyonu) Konferansı 	
<p>2015 Eylül Ayı Aktiviteleri</p>	<p>2015 Ekim Ayı Aktiviteleri</p>	<p>2015 Kasım Ayı Aktiviteleri</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Küresel İslami Finans Konferansı: Yararlar ve Fırsatlar • Enerji Sürdürülebilirliği Çalışma Grubu Toplantısı • Finans ve Merkez Bankası Yardımcıları Toplantısı • G-20 Emek ve İstihdam Bakanları Toplantısı • G-20 Maliye ile Emek ve İstihdam Bakanları Ortak Toplantısı • Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı • Kadın-20 (W20) Resmi Açılış • Sorumlu Finansman Forumu IV- Sorumlu Dijital Finansmanın Derecelendirilmesinde Kanıt ve İnovasyon • KOBİ'lerin Finansal Kompaktı Atölye Çalışması • Finansal İçerme İçin Küresel Ortaklık Forumu (Özel Sektörün Katılımı) ve Genel Kurul • Kalkınma Çalışma Grubu Toplantısı • Sivil 20 (C-20) Zirvesi • Çerçeve Çalışma Grubu Toplantısı • G-20 Turizm Bakanları Toplantısı (T.20) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sahra-Altı Afrika Ülkelerinde Enerjiye Erişim Konusunda Yüksek-Düzey Konferansı • G-20 Enerji Bakanları Toplantısı • G-20 Ticaret Bakanları Toplantısı • Uluslararası Yatırım OECD/G20 Küresel Forumu • Kadın 20 (W20) Zirvesi • Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Akşam Yemeği • Şerpa Toplantısı • Kayıt Uzmanları Ağının Reddi Toplantısı • Giriş Uzmanları Ağının (Denial of Entry Network) Tanınmaması Toplantısı • G-20 Yolsuzlukla Mücadele 3. Toplantısı • Yan Etkinlik- G-20 Yolsuzlukla Mücadele (ACWG) ile Finansal Kurumlar Arasında Diyalog 	<ul style="list-style-type: none"> • Düşünce-20 (T2-0) Zirvesi • Emek 20 (L-20) Zirvesi • İş Dünyası (B-20) Zirvesi • G-20 Liderler Zirvesi

Kaynak: <https://g20.org/turkey-2015/2015-event-schedule/>

Türkiye 2015 yılında yürüttüğü ve 15-16 Kasım 2015'te Antalya'da gerçekleştireceği Zirvenin sonuç bildirisi için çalışmalarını Tablo V'de ayrıntılı olarak gördüğü üzere yoğun bir biçimde sürdürmektedir. Türkiye G-20'nin gündemini, hedeflerini ve eylem planını netleştirmek için her boyutta sistematik toplantılar yapmaktadır.

Türkiye'nin Dönem Başkanlığındaki G-20 Zirvesi'nin diğer Zirvelerdeki gündem maddelerine ilaveten, Türkiye Dönem Başkanlığında bazı yenilikler de öne çıkmaktadır. Yeniliklerden biri, ilk defa Tarım Bakanları, Turizm Bakanları ve Enerji Bakanları düzeyinde toplantıların düzenlenmesidir. Her dönem, Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları düzeyinde yapılan, son yıllarda Çalışma Bakanlarının katılımıyla da yapılan toplantılara ek olarak farklı Bakanlar nezdinde toplantıların yapılması G-20'nin finansal eksenin dışına çıkmaya başladığının, daha kapsamlı, çok aktörlü politika yaklaşımına doğru yönelme eğiliminde olduğunun da güçlü bir göstergesidir.

Türkiye Dönem Başkanlığında Finans ve Çalışma Bakanları ile İş dünyası ve Emek kesimi ilk defa ortak toplantılar düzenlemeye başlamıştır. Böylece, iş dünyasını ve çalışan kesimin farklı çıkarları ve talepleri aynı platformda dile getirilmeye başlanmış, daha fazla uzlaşma için fırsatlar oluşmuş, diyalog kanallarının etkili olması için G-20 bünyesinde zemin ortamı güçlendirilmiştir.

Diğer bir yenilik olarak son dönemlerde uluslararası toplumun gündeminde olan, Akdeniz ve Ege Denizinde derin dramalara da sahne olan göç konusunun ilk defa G-20 kapsamında tartışılmaya başlanmasıdır. Bu bağlamda, savaşlar, iç çatışmalar, etnik ve dini unsurlar, güvensizlik ve yoksulluk boyutuyla göç konusu G-20 Liderler Zirvesinin de önemli başlıklarından birini oluşturacak gibi gözüküyor.

Küresel mali piyasalarda yaşanan sorunlar karşısında ilk defa "İslami finans" konusu, IMF ile yapılan ortak toplantılar ile potansiyelleri ve istikrar unsuru boyutuyla yeni bir yaklaşım olarak G-20 gündeminde tartışılmaya başlanmıştır.

İngiliz Milletler Topluluğu (Commonwealth) ve Fransızca Konuşan Ülkeler (Francophonie) ile Brisbane'da başlatılan diyalog toplantıları Türkiye Dönem Başkanlığında Karayip Bölgesi'ni de kapsayacak şekilde genişletilmiş, böylece G-20'nin daha geniş kesimlerle diyaloguna katkı sağlanmıştır.

SONUÇ

1999 yılında kurulan G-20 bünyesinde, yaşanan küresel ekonomik krizle beraber liderler düzeyinde zirve toplantıları düzenlenmiştir. Liderler zirvesiyle beraber G-20, kamuoyu tarafından daha dikkatle takip edilmiştir. Günümüzde G-20 forumu uluslararası ekonomik işbirliği için öncü konumda yer almaktadır.

G-20, bir ülkede ortaya çıkan krizin kısa zamanda diğer ülkelere yayılması karşısında, ortak çözümler bulunması amacıyla ortaya çıkmış bir yapı olmasına rağmen, günümüzde G-20 toplantılarının bu misyonunun ötesinde, ülkelerin güç gösterisine dönüştüğü de gözlenmektedir. Küresel siyasetin odağında olan konular kimi zaman üye ülkelerde derin görüş ayrılıklarına neden olmakta, ülkeler kendi güçlerini göstermek için G-20 Platformunda, Rusya'nın Kırım'ı işgali konusunda olduğu gibi gergin anların yaşanmasına neden olmaktadır.

Küresel alanda yaşanan her tartışmanın ve sorunun G-20 toplantılarında gündeme geldiği görülmektedir. Başlangıçta G-20 gündemi sadece finansal konular ağırlıklı iken zamanla hemen her konunun tartışıldığı görülmektedir. Krize karşı alınacak önlemler, finansal istikrarın ve uyumun sağlanması, uluslararası kurumların reform edilmesi ve kaynaklarının artırılması, ticaretin önündeki engellerin kaldırılması, güçlü ve sürdürülebilir bir büyümenin sağlanması, yeni işlerin ortaya konması, sosyal düzenlemelere yer verilmesi, yoksulluğun azaltılması, milenyum kalkınma hedeflerine ulaşılması, yoksullukla mücadele edilmesi, gıda güvenliğinin temin edilmesi, iklim değişikliğinin finanse edilmesi, enerji güvenliğinin sağlanması, yolsuzlukla mücadele edilmesi gibi başlıklar G-20 bünyesinde tartışılmıştır.

G-20 toplantılarının ilk dönemlerinde gündeme gelen konular adeta temel başlıklar halinde ele alınırken zamanla, daha derinlemesine analizlerin yapıldığı, sorunların ve çözümlerin ayrıntılandırıldığı, eylem planlarının hazırlandığı ve son olarak 2014- Brisbane Zirvesinde küresel ekonomik gelişmelerle ilgili, takvimlemeye de gidilerek somut hedeflerin ortaya konulmaya çalışıldığı görülmektedir.

2015 yılında Türkiye'nin Dönem Başkanlığındaki iddialı hazırlık süreciyle, G-20'nin odak noktasını küresel ekonomik sorunlardan, tüm küresel sorunlara doğru yöneltmekte olduğu görülmektedir. Farklı Bakanlıklar düzeyinde de toplantıların gerçekleşmeye başlamasıyla, G-20 daha kapsamlı, çok aktörlü politika yaklaşımını kökleştirmektedir.

Süreç içerisinde G-20 kapsamında bağlantı gruplarının (angagement groups) oluşturulmasıyla, gündeme gelen her konu daha ayrıntılı olarak ele alınmış, hükümet-dışı kurum ve kuruluşlar önemli roller üstlenmeye başlamıştır. Bu yıl Türkiye'nin başkanlığında yürütülen G-20 sürecinde, B-20, L-20, C-20, T-20, Y-20'ye ilaveten Kadın (W-20)'de oluşturulmuştur. Böylece iş dünyasında ve toplumsal alanda kadınların yaşadığı her türlü sorun G-20 kapsamında değerlendirilebilecektir.

G-20 kapsamındaki önemli gelişmelerden biri de çalışma gruplarının oluşturulmasıdır. Bu bağlamda, çerçeve çalışma grubu, kalkınma çalışma grubu, yatırım ve istihdam çalışma grubu, istihdam çalışma grubu, yolsuzlukla mücadele çalışma grubu, enerji sürdürülebilirliği çalışma grubu oluşturulmuştur. Her bir çalışma grubu düzenli olarak toplantılarını gerçekleştirme gayreti içerisinde yer almaktadır.

Türkiye'nin Dönem Başkanlığında Çalışma Grupları arasında da koordinasyon olacak şekilde toplantıların düzenlenmeye başlanmıştır. Bu şekilde hükümet ve hükümet-dışı kuruluşlar bir araya gelmekte, iletişim kanalları aktifleşmekte ve süreç, diyalog ortamının geliştirilmesine de katkı sağlamaktadır. G-20 bünyesinde önemli kararlar alınmakta ve bağlantı gruplarının etkinliklerini artırmasıyla son yıllarda eylem planları da geliştirilmektedir. Alınan kararların, geliştirilen eylem planlarının etkinliği için ve G-20'nin kurumsallaşması için gerek G-20 bünyesinde, gerek sivil toplum düzeyinde ve gerekse kamuoyu nezdinde gözetim ve denetim mekanizmasının oluşturulması da oldukça yerinde olacaktır.

Kuruluşundan itibaren 16 yılı geride bırakan G-20 Platformunda bütün ülkeler ortak söylem geliştirerek, küresel sorunları birlikte söylemeyi başarmış görünmektedir. Üye ülkeler, sorunlarını ortak olarak tanımladıktan sonra aralarında uzlaşarak, birçok konuda ortak stratejiler ve eylem planları da oluşturdular. Şimdi sırada uygulama yer alıyor. Türkiye Dönem Başkanlığında, "kapsayıcılık" ve "yatırım" konusunun yanı sıra "uygulama" başlığı da önemli önceliği oluşturmuştur. Bu şekilde G-20 gündeminde "uygulama" başlığı da tartışılmaya başlanmıştır. Geliştirilen stratejiler ve eylem planlarının etkili bir şekilde uygulanması, sivil toplumun ve kamuoyunun güçlü katkısı ve denetimi gerçekleşirse G-20 küresel sorunlara çözüm olacak önemli bir aktör olarak varlığını sürdürebilir.

KAYNAKÇA

TARIM Şule: "G-20'nin Kuruluşundan Günümüze Gelişimi", Temmuz 2011, TOBB, Ekonomik Forum, 84-89. Erişim: <http://haber.tobb.org.tr/ekonomikforum/2011/07/084-089.pdf>

World Trade Organization, World Trade Report 2014 Trade and Development: Recent Trends and the Role of the WTO, 2014. Erişim: https://www.wto.org/english/res_e/bo-oks_p_e/world_trade_report14_e.pdf

http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disilliskiler/cokTarafliBolgese-lliski?_afzLoop=1645611594343925&_afzWindowMode=0&_afzWin-dowId=nm0oo6826_58#!%40%40%3F_afzWin-dowId%3Dnm0oo6826_58%26_afzLoop%3D1645611594343925%26_afzWin-dowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3Dnm0oo6826_98.

<http://data.worldbank.org/country/turkey>

<https://g20.org/about-g20/g20-members/g20-world/>

<https://g20.org/resources/past-presidencies/>

T.C. Kalkınma Bakanlığı, Uluslararası Ekonomik Göstergeler, Ocak 2015 Erişim: <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Uluslar%20Aras%20Ekonomik%20Gstergeler/Attachments/10/Uluslararası%20Ekonomik%20G%20C%3B6stergeler%202014.pdf>

<http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/content.aspx?List=f4f32e7e-ee0a-4269-901f-e033afa30dc0&ID=5&Source=http%3A%2F%2Fwww%2Ekal-kinma%2Egov%2Etr%2FPages%2FUluslararasıEkonomikGostergeler%2Easpx&ContentTypeId=0x0100A99589A883248F4ABF60CE125A7698F3>

Turkish G20 Presidency-Priorities for 2015 <https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/2015-TURKEY-G-20-PRESIDENCY-FINAL.pdf>.

<http://www.financialstabilityboard.org/about/history/>

Finansal İstikrar Kurulu Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesel Danışma Grubu'nun Dördüncü Toplantısına İlişkin Basın Duyurusu, , Sayı: 2013 - 69 26 Eylül 2013 Erişim: <http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/eb9ae3b4-648e-4c04-b079-cbf50b8cd117/DUY2013-69.pdf?MOD=AJPERES>

<http://www.oecd.org/g20/topics/framework-strong-sustainable-balanced-growth/>

Austria 2014, Policy Note: Working with partnership 2014. Erişim: <https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Policy-Note-Working-with-Partners.pdf>

Austria 2014, Policy Note: A forum for the 21st century Erişim: <https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/0180-Policy-Note-Red-21st-Century-for-web-11.pdf>

Meeting of G-20 Finance Ministers and Central Bank Governors Berlin, December 15-16, 1999 Communiqué. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Communiqué_of_Finance_Ministers_and_Central_Bank_Governors_Berlin_Germany_15_16_December_1999.pdf

Meeting of G-20 Finance Ministers and Central Bank Governors Montreal, October 25, 2000 Communiqué https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Communiqué_of_Finance_Ministers_and_Central_Bank_Governors_Montreal_Canada_25_October_2000.pdf

Declaration Summit on Financial Markets and The World Economy, November 15, 2008, Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Washington_Declaration.pdf

London Summit – Leaders’ Statement 2 April 2009. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/London_Declaration.pdf

Leaders’ Statement the Pittsburgh Summit September 24–25 2009. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Pittsburgh_Declaration_0.pdf

The G-20 Toronto Summit Declaration June 26 – 27, 2010. https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Toronto_Declaration_eng.pdf

The G20 Seoul Summit Leaders’ Declaration November 11–12, 2010. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Seoul_Summit_Leaders_Declaration.pdf

Cannes Summit Final Declaration “Building Our Common Future: Renewed Collective Action For The Benefit of All”. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Declaration_eng_Cannes.pdf

G2012 Las Gabos- Mexico G20 Leaders Declaration. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/G20_Leaders_Declaration_Final_Los_Cabos.pdf

G20 Leaders’ Declaration September, G-20 Russia 2013. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/Saint_Petersburg_Declaration_ENG.pdf

G20 Australia 2014, G20 Leaders’ Communiqué Brisbane Summit, 15-16 November 2014. Erişim: https://g20.org/wp-content/uploads/2014/12/brisbane_g20_leaders_summit_communique1.pdf

<http://b20turkey.org/the-b20/about-the-b20/>

http://www.ituc-csi.org/l20?debut_mm_548=5&lang=en#pagination_mm_548

<http://c20turkey.org/page/dynamic/22>

<http://www.t20turkey.org/eng/pages/t20studies.html>

<http://www.y20turkey.org/objectives/>